NORAKSTS
Lieta Nr.A42454406
SKA – 359/2010

S P R I E D U M S

Rīgā 2010.gada 14.oktobrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

senatore R.Vīduša
tiesnese V.Kakste
senators J.Neimanis

piedaloties pieteicēja *E.M.* pārstāvim *U.J.* un
atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Vides pārraudzības valsts biroja pārstāvjiem *I.J.* un *J.V.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *E.M.* pieteikumu par Vides pārraudzības valsts biroja 2006.gada 22.jūnija lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu izdot tehniskos noteikumus, sakarā ar Vides pārraudzības valsts biroja kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 4.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs *E.M.* vērsies Valmieras reģionālajā vides pārvaldē ar iesniegumu, lūdzot izdot tehnisko noteikumus zemes transformācijai 0,3 hektāru platībā, 1,5 stāvu dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas būvniecībai.

Valmieras reģionālā vides pārvalde ar 2006.gada 7.marta lēmumu atteica izdot tehniskos noteikumus.

Apstrīdēšanas iestāde – Vides pārraudzības valsts birojs – ar 2006.gada 22.jūnija lēmumu Nr.39-s arī atzina, ka tehniskie noteikumi nav izdodami. Lēmumā norādīts, ka pieteicējam piederošais zemes īpašums „*/Nosaukums/*" atrodas Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā. Tas ir jaunveidojams meža zemes īpašums, kura platība ir mazāka par 3 hektāriem. Tāpēc apbūve atbilstoši Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punktam uz šā zemesgabala nav iespējama. Tāpat būvniecība nav iespējama atbilstoši Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojumam.

[2] Pieteicējs vērsās tiesā par Vides pārraudzības valsts biroja 2006.gada 22.jūnija lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu izdot tehniskos noteikumus.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2008.gada 3.oktobra spriedumu pieteikumu noraidīja.

Tiesa atzina, ka pieteicēja iecerētā būvniecība ir pretrunā Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punktam, jo zemesgabals ir jaunveidojams, iepriekš nav ticis apbūvēts un tā platība ir mazāka par likumā noteiktajiem 3 hektāriem, kas ir minimālais lielums, lai varētu veikt apbūvi uz jaunveidojama zemesgabala Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā.

[4] Izskatījusi lietu sakarā ar pieteicēja apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2010.gada 4.janvāra spriedumu pieteikumu noraidīja. Attiecībā uz pieteicēja tiesībām saņemt tehniskos noteikumus atbilstoši iepriekš spēkā bijušajai Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punkta redakcijai tiesa pievienojās Administratīvās rajona tiesas sprieduma motivācijai un atzina, ka pieteicējam tādu tiesību nebija. Taču sprieduma motīvu daļā tiesa atzina, ka atbilstoši šobrīd spēkā esošajai Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punkta redakcijai pieteicējam būtu tiesības saņemt tehniskos noteikumus, ja vien pašvaldība atjaunotu plānošanas un arhitektūras

uzdevuma termiņu. Tiesa secināja, ka šobrīd dzīvojamās mājas būvniecība nav pretrunā minētajai normai, jo norma būvniecības tiesību ierobežojumu saista ar būvniecības apjomu, nevis ar zemes īpašuma platību. Jautājums par zemesgabala sadalīšanu jau ir atrisināts, ir izveidots un zemesgrāmatā reģistrēts nekustamais īpašums „*/Nosaukums/*". Līdz ar to Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punktā paredzētajam jaunizveidojama zemesgabala platības ierobežojumam nav tiesiskas nozīmes. Pieteicēja iecerētās būvniecības apjoms nepārsniedz tiesību normā noteikto, turklāt pašvaldība atzinusi, ka iecerētā būvniecība atbilst Salacgrīvas pilsētas ar lauku teritoriju teritorijas plānojumam.

[5] Par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu Vides pārraudzības valsts birojs ir iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu atcelt un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apgabaltiesai.

Kasācija sūdzībā norādīts, ka tiesa ir nepareizi interpretējusi Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punktu. Šī tiesību norma nosaka ne tikai aprobežojumu zemes dalīšanai, bet paredz arī aprobežojumu minimālai platībai, kāda ievērojama būvniecībā Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā. Šāda tiesību normas izpratne pastāv jau kopš 2003.gada, kad Aizsargjoslu likumā tika iekļauta prasība par zemesgabala minimālo platību 3 hektāri. Arī pēc 2009.gada 14.maija grozījumiem likumā, uz kuriem atsaukusies apgabaltiesa, šīs normas saturs un mērķis nav mainījies.

Motīvu daļa

[6] Lietas izskatīšanas laikā iestādē Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punkts noteica:

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā ārpus pilsētām un ciemiem *jaunveidojamā zemes īpašuma platību, kura ir ne mazāka par trim hektāriem*, un apbūves blīvumu *nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā*. *Uz katra jaunveidojamā*

zemes īpašuma, kas nav mazāks par trim hektāriem, atļauts izvietot vienu viensētu ar saimniecības ēkām, kā arī mazēkām, kuras nav lielākas par 25m^2.

Šobrīd minētā norma paredz: Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslā ārpus pilsētām un ciemiem *uz katra zemes īpašuma atļauts izvietot vienu viensētu* ar palīgēkām, viesnīcu un tai līdzīga lietojuma ēku, tūrismam nepieciešamo skatu torni, šajā pantā minēto infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvi atbilstoši vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktajai teritorijas plānotajai (atļautajai) izmantošanai. *Sadalot zemesgabalu vairākos, katra zemesgabala platība nedrīkst būt mazāka par 3 hektāriem*, izņemot gadījumus, kad atdalāmais zemesgabals ir nepieciešams šajā pantā minētās infrastruktūras vai inženierkomunikāciju būvniecībai vai uzturēšanai un tā apbūves nosacījumus nosaka vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā.

Apgabaltiesa, konstatējot, ka strīdus zemesgabals jau ir atdalīts kā patstāvīgs īpašums, un piemērojot šobrīd spēkā esošo normas redakciju, secinājusi, ka būvniecības pieļaujamības vērtēšanā šobrīd nav būtiski, cik liels ir zemesgabals – ja reiz tas jau ir izveidots iepriekš, tad būvniecība uz tā ir pieļaujama, lai kāda būtu zemesgabala platība. Lietā pārbaudāms, vai normas jaunā redakcija piemērota pareizi.

[7] Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punkta mērķis ir, reizē ierobežojot zemesgabalu platību un uz katra zemesgabala pieļaujamo būvniecības apjomu, ierobežot būvniecību Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā un tādējādi vides aizsardzības nolūkā ierobežot antropogēno slodzi. Attiecībā uz normas mērķi, kāds tas parādās arī Saeimas debatēs par Aizsargjoslu likuma 36.panta pirmās daļas 2.punktu un kā tas skaidrots tiesību doktrīnā, Senāts pievienojas Administratīvās apgabaltiesas sprieduma motivācijai (kura savukārt ietver Administratīvās rajona tiesas spriedumā ietverto motivāciju, konkrēti sprieduma 14.1.-14.4.punktu). Arī, 2009.gada 14.maijā šo normu izsakot jaunā redakcijā, likumdevēja mērķis nav mainījies – ierobežojuma mērķis ir vides aizsardzība piekrastes aizsargjoslā, ierobežojot būvniecību (*sk. deputātu V.A.Kraukļa, I.Čepānes un A.Seiles runas debatēs Saeimas 2009.gada 14.maija sēdes stenogrammā, http://www.saeima.lv/steno/Saeima9/090514/st090514.htm*).

Abu normā minēto nosacījumu vienlaicīga ievērošana nodrošina, ka uz katriem 3 hektāriem ir tikai viena viensēta. Senāts neidentificē citu mērķi, kādu varētu sasniegt, regulējot tikai zemesgabala platību vai tikai būvniecības apjomu uz zemesgabala, nepievēršot vienlaicīgi uzmanību otram nosacījumam.

Šāda būvniecības ierobežošanas sistēma pastāv kopš 2003.gada 19.jūnija grozījumiem Aizsargjoslu likumā, ar kuriem tika noteikti būvniecības ierobežojumi par 3 hektāriem mazākās platībās. Par sākuma punktu uzskatāms likuma spēkā stāšanās brīdis 2003.gada 23.jūlijs (*sk. Senāta 2010.gada 16.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-37/2010 17.punktu*). Nav saskatāms, ka likumdevējs, mainot normas redakciju, būtu kaut kādā veidā pēc būtības šādu būvniecības ierobežošanas sistēmu – divu vērtējamo nosacījumu (zemesgabala platība kopā ar atļauto apbūvi uz katra zemesgabala) vienlaicīgu piemērošanu – mainījis. Normas mērķis tiek sasniegts, gan piemērojot normas 2003.gada 19.jūnijā pieņemto redakciju, gan šobrīd spēkā esošo redakciju – taču tikai tad, ja piemēro normas attiecīgo redakciju pilnībā, reizē pirmo un otro teikumu.

[8] Tā kā normas mērķa sasniegšana ir iespējama, vienlaicīgi piemērojot konkrētās redakcijas abus teikumus, tad nav pieļaujams, ka būvniecības pieļaujamības vērtējumā viens no abiem ierobežojošās sistēmas nosacījumiem no vērtējuma tiek izslēgts, proti, ja zemesgabala platība vispār vairs netiek vērtēta. Jaunās redakcijas pirmais teikums par pieļaujamību uz katra zemesgabala būvēt vienu viensētu ir pamats apbūves (un attiecīgas zemes transformācijas) atļaušanai tikai tad, ja šis zemesgabals ir izveidots atbilstoši otrā teikuma prasībām, proti, nav mazāks par 3 hektāriem. Izņēmums var būt tikai tie gadījumi, kad zemesgabals ticis izveidots, vēl pirms likumdevējs vispār bija noteicis šāda veida ierobežojumu, tas ir, pirms 2003.gada 23.jūlija, pretējā gadījumā likums tiktu piemērots ar atpakaļejošu spēku (*sk. arī Senāta 2010.gada 16.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-37/2010 15.punktu*).

[9] Apgabaltiesa tiesību normu piemērojusi neatbilstoši tās mērķim, tādēļ spriedums ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 2.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 4.janvāra spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore	*(paraksts)*	R.Vīduša
Tiesnese	*(paraksts)*	V.Kakste
Senators	*(paraksts)*	J.Neimanis

NORAKSTS PAREIZS

Senatore R.Vīduša

Rīgā 2010.gada 14.oktobrī